

DRŽAVE EUROPSKE UNIJE PREMA BRUTO DOMAĆEM PROIZVODU 2020. GODINE

Godine 2020. Europa i svijet suočili su se s pandemijom COVID-19, koja je imala razorne posljedice na gospodarstva skoro svake države svijeta. Nagli i veliki gospodarski pad postao je svakodnevica gotovo svih europskih gospodarstva te će biti potrebne godine da se razine gospodarstva vrate na onu iz 2019. godine. Stoga je zanimljivo vidjeti koliko je iznosio bruto domaći proizvod pojedine članice Europske unije, koja predstavlja jedno od najvećih gospodarstva svijeta, uz Sjedinjenje Američke Države i Kinu.

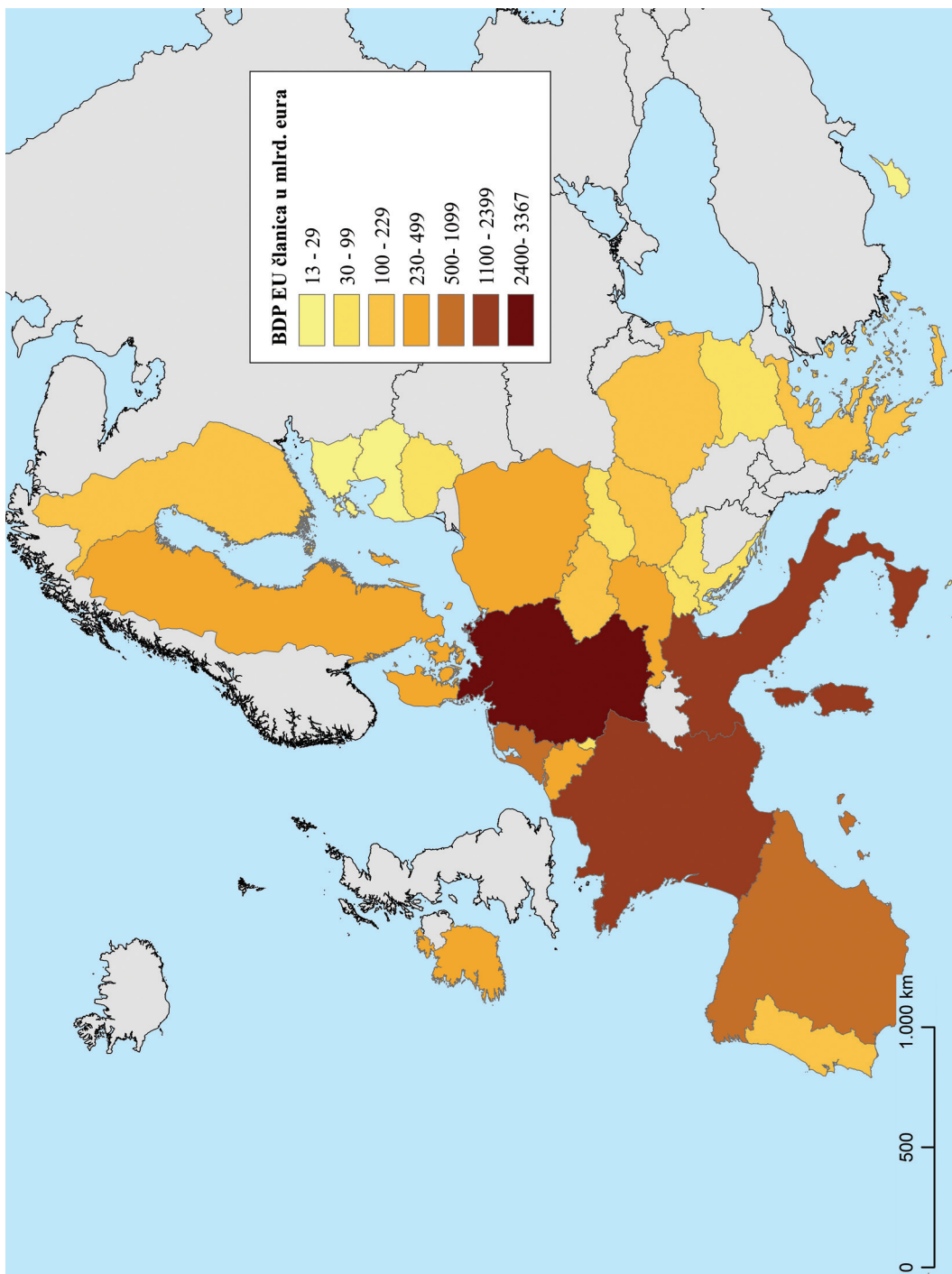
Prema podacima Eurostata iz 2020. godine, najveći BDP imala je Njemačka, čiji BDP toliko odskače od ostalih država članica da se ona sama nalazi u razredu s najvećim rasponom vrijednosti prikazanom na karti. Zatim prema veličini ukupnog BDP-a slijede Francuska i Italija te one s Njemačkom tvore trokomponentnu lokomotivu europskog gospodarstva. U 2020. godini donesen je i plan oporavaka gospodarstva EU „Next Generation EU“ koji je najviše financiran od ove tri države dok je njegov znatan dio usmjeren prema Italiji, najviše pogođenoj u prvoj godini pandemije (Papanikos, 2020). Prema tome, može se očekivati da će i u budućnosti ova tri gospodarstva EU biti glavni nosioci BDP-a cijele Unije.

Države poput Švedske, Danske i Belgije, koje su većini ljudi sinonim za razvijenost i visoki BDP ipak nisu u skupini izuzetno visokog ukupnog BDP-a, dok su Nizozemska i Španjolska opravdale svoj „status“ visinom bruto domaćeg proizvoda i svrstale su se uz bok trima najvećim gospodarstva EU. To je i očekivano, jer se ovdje analiza ukupni BDP, koji ukazuje na veličinu pojedinog gospodarstva, a ne BDP po glavi stanovnika koji je bolji pokazatelj stupnja razvijenosti i bogatstva pojedinih zemalja. Stoga i ne iznenađuje Luksemburg koji ima relativno malo gospodarstvo u odnosu na svoje susjede, iako je njegov BDP po glavni stanovnika veći od susjednih država. Ipak, najveće razlike su i dalje između istoka i zapada Unije. Države nekadašnjeg „Istočnog bloka“ imaju manji BDP u odnosu na države osnivače Unije i njezine zapadne članice. Vrabie i Tirziu (2017) povezuju razvoj digitalne pismenosti s BDP-om EU te sugeriraju kako se i tu uočava podjela istoka i zapada jer nedostatak digitalne infrastrukture može biti otežavajući faktor rasta BDP-a, pa je upitno koliko brzo istočne članice EU mogu ukupnom BDP-om sustići one na zapadu. Ovdje treba uzeti u obzir i demografske trendove, koji su posebno nepovoljni u novim istočnim članicama EU. Stoga je, iako je prošlo gotovo 30 godina od rušenja „Željezne zavjese“ te osam godina od zadnjeg širenja EU-a, teško očekivati ujednačeniji ukupni BDP na razini cijele EU, a pri njegovoj analizi je potrebno uzeti u obzir i BDP-a po glavi stanovnika, kao bolji pokazatelj stupnja razvijenosti pojedinih država.

DANIJE BAČAN

LITERATURA

- EUROSTAT, 2020: Države Europske unije po BDP-u, https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=nama_10_gdp&lang=en (13. 1. 2022)
- PAPANIKOS, G., T., 2020: The European Union's Recovery Plan: A Critical Evaluation, *Athens journal of mediterranean studies* 7 (2), 86-102.
- VRABIE, C., TIRZIU, A-M., 2017: How is technology changing the World landscape? A view over the European continent, u: *Central and Eastern European eDem and eGov Days* 325, 203-214, 7.-8. 12. 2017, Bukurešt.

Države Evropske unije prema bruto domaćem proizvodu 2020. godine
Izvor: Eurostat, 2020